

Monte Carlo – J.J. Cremer

Gedateerd in de eerste druk: Nice, april 1879.

Na zijn dood uitgegeven door G. Keller.

1e druk: Monte-Carlo. Amsterdam: D. Noothoven van Goor, 1880. 40 p. [Met een inleiding over de werkwijze van Cremer door Gerard Keller.]

2e druk in: Vertellingen en schetsen. Amsterdam: D. Noothoven Van Goor, 1881. p. 268-280. Romantische werken, dl. 13.

3e druk in: De lelie van 's-Gravenhage. Leiden: A.W. Sijthoff, ca. 1888. 6e druk. p. 260-271. Onderdeel van het hoofdstuk Gelegenheidsstukken. Vijftig-cents-editie, no. 22.

4e druk in: De lelie van 's-Gravenhage. Leiden: A.W. Sijthoff, ca. 1890. 7e druk. p. 260-271. Onderdeel van het hoofdstuk Gelegenheidsstukken. Bibliotheek van Nederlandsche schrijvers.

5e druk in: Leidsche herdrukken, no. 35. Leiden: A.W. Sijthoff, 1907. p. 20-31. Fabriekskinderen - Monte-Carlo – Naar omhoog enz..

6e druk in: De lelie van 's-Gravenhage. Leiden: A.W. Sijthoff's uitg.-mij., 1917. 7e druk. p. 260-271. Romantische werken, blauwe serie.

7e druk in: De lelie van 's-Gravenhage. Leiden: A.W. Sijthoff's uitg.-mij., 1917. 7e druk. p. 260-271. Romantische werken, rode serie.

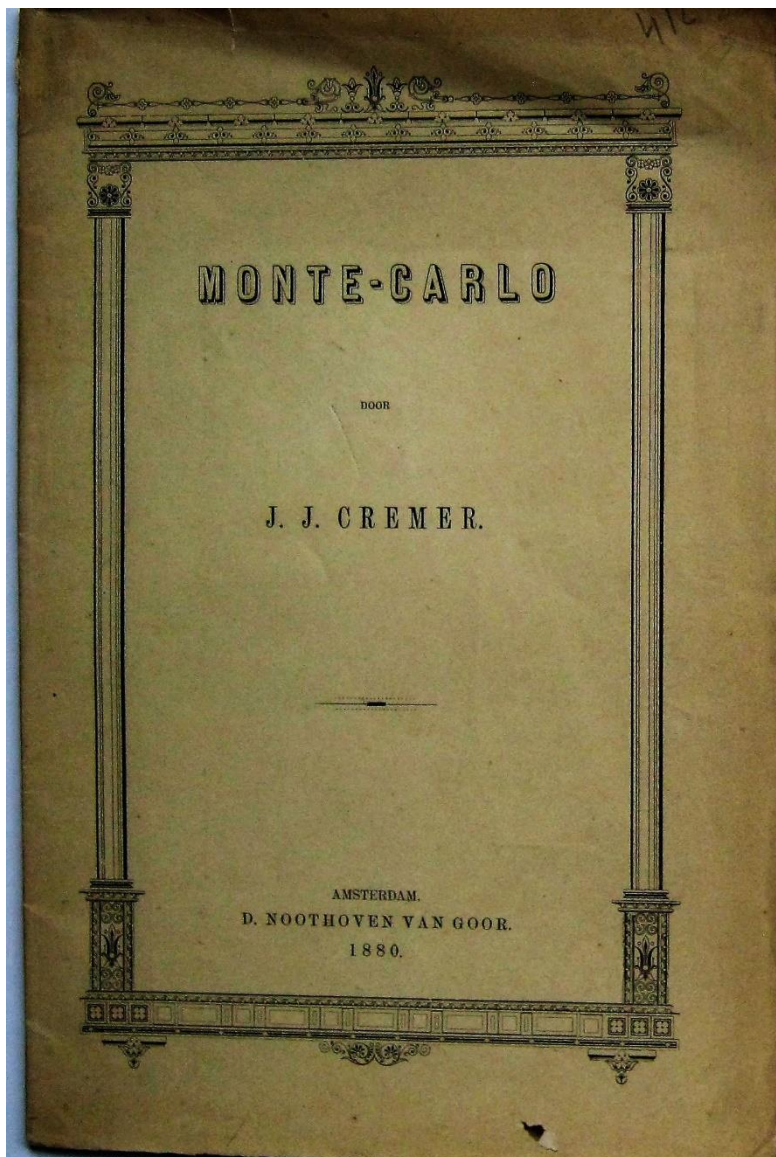
8e druk in: Bibliotheek van Nederlandsche schrijvers. Leiden: A.W. Sijthoff's uitg.-mij., c.a. 1920. 8e druk. p. 260-271.

9e druk in: De lelie van 's-Gravenhage. Z.pl., z. uitg., 2013. p. paperback 9783849539993. Print on demand.

10e druk: De lelie van 's-Gravenhage. Z.pl., Hardpress, 2016. Kindle edition. Epub. Asin: B018PJW83E.

11e druk: De lelie van 's-Gravenhage en andere verhalen. Z.pl., Project Gutenberg, 2020. Ebook 1230004329213. Digitale herdruk van de 7e druk.

Omslag 1^e druk:

Rotterdamsch nieuwsblad, 28 juli 1880:

In de nalatenschap van wijlen
Cremer is naar het *N. v. d. Dag* verneemt
nog een voltooide reisschets gevonden. Ook
vond men een gedeelte van een nieuwen roman.

Nieuwsblad voor den boekhandel, 31 augustus 1880:

Met een paar dagen komt bij mij ter verzending gereed:
Bestellingslijst
 op de
 M O N T E - C A R L O,
 door
 J. J. CREMER.
Prijs netto f 0.48, verk. f 0.60.
Premiën 7/6, 15/12.

Confraters, die van deze lijst één of meer exempl. wenschen te ontvangen, vragen die s.v.p. cito aan.
 Dat van deze Novelle groote getallen te plaatsen zijn, valt niet te betwijfelen, immers:
het is CREMER's laatste arbeid.

Monte-Carlo is weder een van die eenvoudige verhalen uit het dagelijksch leven, dat **CREMER** steeds tot onderwerp koos; het is geheel zijn genre.
 Bied de intekenlijst uwen principalen aan en uwe moeite zal met succes bekroond worden. [4257]

Amsterdam. D. NOOTHOVEN VAN GOOR.

Delftsche courant, 5 september 1880:

— „*Monte-Carlo*,” de laatste arbeid van J. J. **Cremer**, eene novelle uit het dagelijksch leven, zal weldra verschijnen bij de heeren D. Noothoven van Goor te Amsterdam.
 — Aan berichten. — per laatste mail uit O.-I. aangebracht.

Dagblad van Friesland, 7 september 1880:

— „*Monte-Carlo*”, de laatste werken van J. J. **Cremer**, eene novelle uit het dagelijksch leven, zal weldra verschijnen bij de heeren D. Noothoven van Goor te Amsterdam.

Algemeen handelsblad, 3 oktober 1880:

Binnen weinige dagen verschijnt
 bij D. NOOTHOVEN VAN GOOR, te AMSTERDAM
M O N T E - C A R L O
 DOOR **J. J. CREMER.**
 Groot 8°. Prijs 60 Cent.

MONTE-CARLO is weder een van die eenvoudige verhalen uit het dagelijksch leven, dat **CREMER** steeds tot onderwerp koos; zonder ingewikkelden knoop, zonder buitensporige karakters, zonder onvoorziene gebeurtenissen, en waarin het toeval slechts een bescheiden plaats bekleedt. (36886)

Nieuws van den dag, 12 oktober 1880:

Binnen weinige dagen verschijnt
bij D. NOOTHOVEN VAN GOOR, te
Amsterdam:

MONTE-CARLO

door J. J. CREMER.

Groot 8o. Prijs 60 Cents.

MONTE-CARLO is weder een van
die eenvoudige verhalen uit het da-
gelijksch leven dat CREMER steeds
tot onderwerp koos; zonder inge-
wikkelden knoop, zonder buiten-
sporige karakters, zonder onvoor-
ziene gebeurtenissen, en waarin het
toeval slechtseene bescheiden plaats
bekleedt. (7598)

Arnhemsche courant, 18 oktober 1880:

Bij den heer Noothoven van Goor is thans
Cremers laatste novelle *Monte-Carlo* verschenen,
Het is een boeiend verhaal, Cremers talent ten
volle waardig. Zeer velen zullen zeker gaarne
deze nalatenschap van Cremer aanvaarden.

Zutphensche courant, 18 oktober 1880:

aan den heer Bogaardt, ten zijnen huize was bezorgd.

— Cremer's Laatste Oordeel.

Cremer's nalatenschap is zijnen erfgenamen, d. i. de tallozen, die hem liefhebben, hem die ook zooveel heeft liefgehad, - aangeboden.

Zijn vriend Gerard Keller is executeur-testamentair geweest: eene hartelijke »inleiding" getuigt, hoe dierbaar dezen die weemoedige taak was. Met een gevoel van innigen weemoed, zegt Keller, las ik zijne novelle Monte-Carlo; »weemoed, omdat de edele vriend, die ze schreef, ons ontviel; weemoed, omdat hij ons ontnomen werd, terwijl zijn talent nog alle frischheid had behouden en zijn gevoel voor het goede en schoone nu gepaard ging met nog rijker levenservaring en grooter menschenkennis." Keller noemt Monte-Carlo eene novelle. Wat anderen naam kan men ook geven aan een werk van Cremer, van den onovertroffen novellist, zooals onlangs een Duitsch literator hem heeft genoemd? Evenwel - eene uitgewerkte novelle is Monte-Carlo toch wel niet; veeleer eene keurige schets, de meesterhand verradend, gevoelvöl, en tevens - Tendenz-schrift.

Ja, ook dit: - als al Cremer's werken. Wat al maatschappelijke kwalen en ondeugden zijn door den wakkeren humanist bestreden, wat al schoone vormen heeft de talentvolle kunstenaar gebruikt om met zijne lessen tot het hart der lezers door te dringen! Cremer beoefende nooit uitsluitend l'art pour l'art. Hij was overtuigd, dat de kunst, evenmin als de vrouw - de vergelijking is van Elise van Calcar - alleen bestaat om schoon te zijn.

Ook Monte-Carlo heeft een strekking; we zouden de schets een leerdicht willen noemen: zoo vloeiend is de stijl.

De titel deed, bij de eerste aankondiging, reeds eene Tendenzschrift vermoeden. »Cet enfer de Monaco" is immers het heilloos oord, vanwaar ook Marcellus Emants ons een drietal typen heeft meegebracht.

En nu Cremer.

Eene parallel trekken tusschen beider geschrift gaat slechts ten deele, daar het werk van Emants, 240 pag. groot, drie uitgewerkte novellen bevat, en Cremer's boekje, zooals we zeiden, niet meer dan een schets is. Beide hebben gemeen een sarkastische revue der ongelukkige speeldwazen; daarna treedt in het eene de dichter van Lilith op, de pessimistische dichter-philosoof, wiens rampzalige helden allen het leven vervloeken; - en in het ander. . . Wij willen den lezer 't genot van J. J. Cremer's laatste werk te verslinden en daarna, en detail, nogmaals te genieten, door onbescheiden mededeelingen niet onthouden; slechts dit: Cremer, zonder der waarheid te kort te doen, heft niet dan voor een oogenblik den sluier op, die over de rampzalige roulettewereld ligt: aan het einde komt de vrede, vrede na den strijd, niet de angstvallige kalmte, die aan de speeltafel wordt gehandhaafd (La Banque, c'est la paix!), maar rust in 't gemoed, lust in het leven: - »ze (her)krijgen mekaar."

De dichter der Betuwe, al heeft hij ons op glib-

beriger bodem gebracht dan in de klei van Maas- en-Waal, is dus in de oude richting gebleven.

Te komen tot de slotsom: lieven is leven, was, als altoos, zijn doel. En dat doel heeft hij willen bereiken langs een weg vol ramp en oagemak, ten einde te waarschuwen tegen het berokkenen van eigen ellende. En bij die waarschuwing schroomde ook de idealistische kunstenaar niet de ellende te malen, het kwaad te ontmaskeren: die waarschuwing was een oordeel - helaas, Cremer's laatste oordeel.

Leeuwarder Courant, 19 oktober 1880:

— Bij den heer D. Noothoven van Goor te Amsterdam is verschenen „**Monte-Carlo**“, door J. **Cremer**. De heer Gerard Keller, aan wien de heer N. v. G. het handschrift ter lezing zond, heeft er een woord bijgevoegd ter inleiding van dit laatste werk van onzen zoo zeer betreunden **Cremer**.

„t Was mij — schrijft de heer Keller — ofikiwintig jaren in mijn leven werd teruggeplaatst, in de dagen dat ik voor een of ander periodiek werk, waarvan wij beiden mede-arbeiders waren, copie van **Cremer** ontving. Weer dezelfde duidelijke, leesbare hand, dezelfde regelmatigheid en netheid, die getuigt, dat de auteur niet genarzelde heeft in de keus zijner woorden; dat hij wist wat hij schreef en niet geschreven had vóór hij had nagedacht; dezelfde kalmte, die elk denkbeeld aan haastig ter neergeworpen invallen uitsluit.

„Zoo zag er altijd zijn handschrift na de eerste wording uit. Dan liet hij het rusten, om het eenigen tijd later weder met frischen geest aan eigen critiek te onderwerpen. Dan vulde hij aan, verbeterde hij eenig woord of uitdrukking, die niet juist zijn bedoelling weergaf. Enkele volzinnen werden geschrapt, die den gang der handelingen vertraagden of aan den indruk schaadden; hier en daar werden een paar woorden bijgevoegd, om den overgang geleidelijker, den stijl vloeiender te maken. Nieuwe regels werden aangegoven om beter den toestand te doen waarden en aan de interpunctie de zorg besteed, door anderen zoo vaak verzuimd. Inkt en schrift en zelfs het verschil van papier bewezen dat er een betrekkelijk lang tijdsverloop lag tusschen het oorspronkelijk en zijn voltooiing; maar in de gedahte zelve, in den loop van het verhaal, is niets veranderd, omdat **Cremer** nooit zijn arbeid begon vóór hij volkomen wist wat die worden moest. Maar hij leverde hem ook niet af, vóór die geheel beantwoordde aan hetgeen hij zich had voorgesteld en — gelijk hij zelf het uitdrukte — iets gegeven had „zoo goed als hij het kon geven.“

Onnoodig het publiek aan te sporen kennis te maken met dezen laatsten arbeid van **Cremer**.

De Delftsche courant, 19 oktober 1880:

— Bij den heer Noothoven van Goor is thans Cremers laatste novelle **Monte-Carlo** verschenen. Het is een boeiend verhaald, Cremers talent ten volle waardig. Zeer velen zullen zeker gaarne deze nalatenschap van **Cremer** aanvaarden.

De locomotief, 25 november 1880:

Mengelwerk.

VAN GENE ZIJDE DES GRAFS.

De lezer verbeelde zich niet dat wij aan spiritualisme doen en gesprekken gaan publiceeren, gehouden met de geesten van „vrome vroeggestorven vrienden.”

„Van gene zijde des grafs” is een geheel overdrachtelijke uitdrukking; dat wij ze bezigten is alleen te wijten aan de omstandigheid, dat wij een novelle voor ons hebben, die eerst werd uitgegeven nadat de

riken-
allen
rijers-
oster-
open.
Men
nits-
tot
vorm
zijn.

Nieu-
veel
1824
en
aard,
ge-
adere
it zij
liere

rital-
isch
terk,
een
made
ryer-
be-
gers
heft
ader
ja
meer

met
seft
ent
het
ken,
rieg
een
verd
ge-
men
van
alle
over
aan-
ver,

ijko
moet
kei-
est,
mijn
is,
uit-
seft
nde

oor-
leer-
der
mijn
ge-
elke
en
be-
haf-
erug
en,
mij
troet
elke
ge-

aria
dag-
ver-
nes
stin,
de
sler
een
te is
ft er

van
de
den
gere
den
sle-
ter-
De
sate,
tisch
ker-
sied
snes;
sren
sler
lijke
sner-
sler
feld.
1761

yll
twe
gen-
aria
ning
met
elijk
van
alijk
Voor
een
segt
neel
neef
789,
met
op-
echt,
berie
huv-
skit's
nner
stamt
brin-

aan
pu-
van
cheel
be-
stan-
keel-
st de

riken-
allen
rijers-
oster-
open.
Men
nits-
tot
vorm
zijn.

Nieu-
veel
1824
en
aard,
ge-
adere
it zij
liere

rital-
isch
terk,
een
made
ryer-
be-
gers
heft
ader
ja
meer

ijko
moet
kei-
est,
mijn
is,
uit-
seft
nde

oor-
leer-
der
mijn
ge-
elke
en
be-
haf-
erug
en,
mij
troet
elke
ge-

aria
dag-
ver-
nes
stin,
de
sler
een
te is
ft er

deling niet minder welkom om behoeven te zijn, want het lieven en leven, het lijden en sterven, zal men wel in alle huiskamers ter wereld terugvinden en kan er dus ook gevoeld en begrepen worden.

Dat wij niet beter genoteerd staan aan de wereldbeurs der letteren, is te wijten aan onze taal, welke niet buiten de enge grenzen van Nederland wordt gelezen. Wij deelen dat lot met alle naties, die niet behoeven tot de toongevende in het Europeesch concert. Zweden, Denen, Nederlanders moeten weten dat zij alleen schrijven voor het lezend deel hunner landgenooten. Dat van een Andersen, Björnsteren, Douves Dekker en Bosboom eens iets vertaald wordt in het Fransch, Engelsch of Duitsch, behoort tot de uitzonderingen, welke den regel bevestigen.

Maar wij vergeten Cremer's Monte-Carlo. Zijn beschrijving van Monaco's verguld speelhuis is levendig, maar de ware verdienste vinden wij daar, waar de fantasie van den auteur ons tot de jonge vrouw voert, die de lange Avenue de la Gare te Nice ten einde gewandeld heeft en achter den stam van een hoogen Eucalyptus, ter zij van den breeden stationweg, met tramen in de oogen heeft getoefd en getuurd of zij haar man niet ziet terugkeeren, die aan de speelbank het laatste gedeelte van haar fortuin heeft ten offer gebracht.

Het is een regenachtige avond; de sneltrein van elf uren schijnt nog niet aan te zijn, ofschoon het reeds veel later is; allerlei gedachten en vooronderstellingen bestormen de jonge vrouw; misschien is er een ongeluk gebeurd met den trein; misschien was hij „en veine" en zal hij alles terugwinnen; angst en hoop wisselen elkaar af en brengen het arme schepsel in de hoogste overspanning. Daar komt een man aan; zijn gestalte is die van den lang verwachtte; het is zijn gang. Ondanks den plassenden regen rijt ze op hem toe:

„Trop tard petite; ma femme m'attend," klinkt haar toe uit vreemden mond.....

Aan zoo'n enkelen pennestreek herkent men de meesterhand. Cremer lustte het niet zich te verdiepen in den pool van onzedelijkheid, die de speelplaatsen in het bijzonder te aanschouwen geven; daarvoor was hij te veel artist; maar met een enkel woord schetst hij den ganschen omvang van het kwaad. Geen vrouw kan daar bij avond op een man toetreden, of zij moet per se een prostituee zijn.

Of de speler zich doodschiet, of hij „en veine" was, dan wel of hem een spoorweg-ongeluk overkwam, leze men zelf in Cremer's Monte-Carlo. Wij noemden dit laatste werkje een *cronique*, en stelden het niet op één lijn met alles wat de schrijver vroeger heeft geproduceerd.

Maar dat neemt niet weg, dat het der lezing dubbel waard is.

NEDERLANDSCH-INDIE.

Sluiting der Malls te Batavia.
Nov. 2, 3, N. 5, F. 11, E. 17, N. 19, P. 25.
Des. 2, 1, N. 6, F. 9, E. 16, N. 17, P. 23.

Ter voorkoming van vertraging of anderszins, gelieve men brieven enz. speciaal voor de LOCOMOTIEF bestemd, NIET te adresseren aan C. L. BAIER, boekhandelaar en drukker; en evenzo brieven voor den heer BAIER NIET aan den uitgever der LOCOMOTIEF.

TER POLITIEKOL werden heden veroordeeld tot tenarbestelling voor den kost zonder loon gedurende:

- 1 maand, Kani en Sipah, wegens opiumperkap's;
- 14 dagen, Morodipo, wegens diefstal van trichter te veld;
- 13 dagen, 5 Javanen, omdat ze in een loods van het station hadden geslapen;
- 14 dagen, Wongso en Sidin, omdat zij als mandroers bij de dwangarbeiders dezen niet behoorlijk hadden bewaakt;
- 8 dagen, Sibah, omdat hij zijn vrouw had geslagen;
- en tot een boete van f 2—, Walik, omdat hij bij nacht op straat sloep zonder lantern; en Marsidin en ze anderen, omdat ze zonder pas reisden.

DIEFSTALLEN. 1 van diverse voorwerpen, vooral kleedingstukken, door den klermaker Kariobadar, te Kalioso, Salakipo, (de dief is voortvluchtig);

3 van dakbedekking, toebehoorende aan Kero, in de desa Pericocwan, Kendal;

3 van te veld staande gewassen, toebehoorende aan den kadjesman van Broembong.

BRAND. In de desa Frampeankidol, district Singenkoolen, zijn gisterenocht door brand zeven huizen in de asch gelegd.

GEVANGEN GENOMEN is de inlander hadji Ngabdullati, alias Maaripan, die wegens misbruik van vertrouwen van Koedoes is gevat, en te Samarang verblijft hield onder den naam van hadji Matasrat; naar alle waarschijnlijkheid zal deze dezelfde persoon zijn; hij is ter herkenning naar Koedoes opgewonden.

KENNIS WEGELOOPEN ROODOVERSCHE soldaten gesaten heden aan het vechten; een hunner werd daarbij met een kris gewond, wat zijn onmiddellijke opname in het hospitaal tengevolge had.

EEN INLANDSCH SPOORWEG-beambte werd gisteren bij Kedong-Djati over het been gereden. Hij is naar Samarang overgebracht en zijn been werd in het hospitaal geamputeerd.

ALS REKKE WURDT ons medegedeeld dat in de maand Januari een paar van de oudste regenten in deze residentie gepensionneerd zullen worden. Ook den regent van Samarang zou dat lot te beurt vallen. Men zegt dat hij zal worden verdragen door den tegenwoordigen regent van Demak.

TOONELVOORSTELLING. Naar wij vernemen zal het liefhebberij-tooneelgezelschap „Hoop bekoord, rijt beloon" op Dinsdag den 3 December a. s. de drie volgende stukken opvoeren:

- 1. „Het kind van den hiel";
- 2. „Een dag getrouwd en mijn vrouw is ook";
- 3. „Hepatitis van een liefhebberij-tooneelgezelschap".

deling niet minder welkom om behoeven te zijn, want het lieven en leven, het lijden en sterven, zal men wel in alle huiskamers ter wereld terugvinden en kan er dus ook gevoeld en begrepen worden.

Dat wij niet beter genoteerd staan aan de wereldbeurs der letteren, is te wijten aan onze taal, welke niet buiten de enge grenzen van Nederland wordt gelezen. Wij deelen dat lot met alle natiën, die niet behooren tot de toongevende in het Europeesch concert. Zweden, Denen, Nederlanders moeten weten dat zij alleen schrijven voor het lezend deel hunner landgenooten. Dat van een Andersen, Björnsterne, Douwes Dekker en Bosboom eens iets vertaald wordt in het Fransch, Engelsch of Duitsch, behoort tot de uitzonderingen, welke den regel bevestigen.

Maar wij vergeten Cremer's Monte-Carlo. Zijn beschrijving van Monaco's verguld speelhol is levendig, maar de ware verdienste vinden wij daar, waar de fantazie van den auteur ons tot de jonge vrouw voert, die de lange Avenue de la Gare te Nice ten einde gewandeld heeft en achter den stam van een hoogen Eucalyptus, ter zij van den breeden stationsweg, met tranen in de oogen heeft getoefd en getuurd of zij haar man niet ziet terugkeeren, die aan de speelbank het laatste gedeelte van haar fortuin heeft ten offer gebracht.

Het is een regenachtige avond; de sneltrein van elf uren schijnt nog niet aan te zijn, ofschoon het reeds veel later is; allerlei gedachten en vooronderstellingen bestormen de jonge vrouw; misschien is er een ongeluk gebeurd met den trein; misschien was hij „en veine” en zal hij alles terugwinnen; angst en hoop wisselen elkaar af en brengen het arme schepsel in de hoogste overspanning. Daar komt een man aan; zijn gestalte is die van den lang verwachte; het is *zijn* gang. Ondanks den plessenden regen ijlt ze op hem toe:

„Trop tard petite; ma femme m'attend,” klinkt haar toe uit vreemden mond.....

Aan zoo'n enkelen pennestreek herkent men de meesterhand. Cremer lustte het niet zich te verdiepen in den poel van onzedelijkheid, die de speelplaatsen in het bijzonder te aanschouwen geven; daarvoor was hij te veel artist; maar met een enkel woord schetst hij den ganschen omvang van het kwaad. Geen vrouw kan daar bij avond op een man toetreden, of zij moet *per se* een prostitué zijn.

Of de speler zich doodschiet, of hij „en veine” was, dan wel of hem een spoorwegongeluk overkwam, leze men zelf in Cremer's *Monte-Carlo*. Wij noemden dit laatste werkje een *croquis*, en stelden het niet op één lijn met alles wat de schrijver vroeger heeft geproduceerd.

Maar dat neemt niet weg, dat het der lezing dubbel waard is.

De Vlaamsche kunstbode, 1880:

- Te Amsterdam zal eerlang het laatste werk van den geliefden volksschrijver wijlen J.J. Cremer worden in 't licht gegeven. 't Is een romantische novelle, getiteld *Monte-Carlo*.

Het leeskabinet, 1881:

Monte-Carlo. Door J. J. Cremer. Amsterdam, D. Noothoven van Goor.

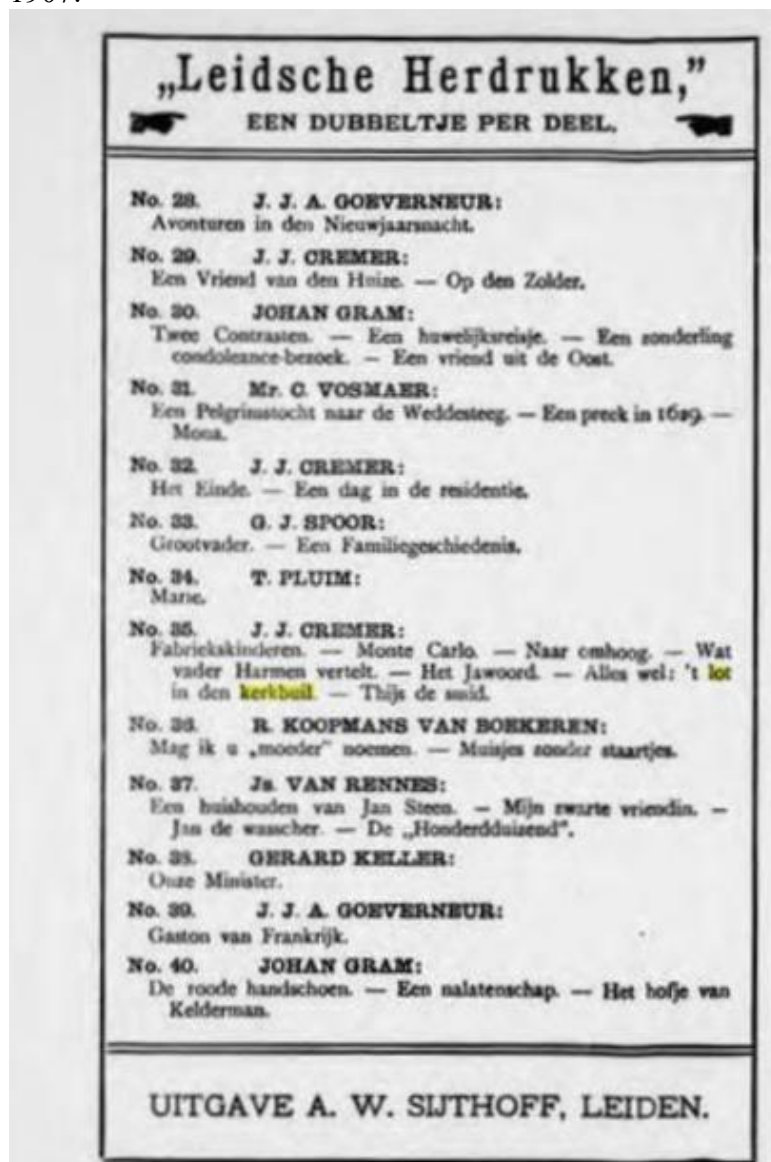
Met een weemoedig gevoel zullen zeker velen reeds kennis hebben gemaakt met deze laatste novelle van onzen Cremer. De nalatenschap van iemand, die ons werkelijk lief is geweest, boezemt ons altijd een soort van eerbied in; en zoo gaat het ook hier. Cremer was in den volsten zin van het woord populair, hij was een vriend van het geheele Nederlandsche volk en honderden, ja duizenden zullen het dus als een voorrecht rekenen kennis te maken met hetgeen hij nog voor hen geschreven heeft. Dat deze novelle hem waardig is, daar zal zeker wel niemand aan twijfelen. Cremer

J. J. CREMER, MONTE-CARLO.

165

schreef niets of het was goed doordacht en overlegd. Zijn verhaal „*Monte-Carlo*” is weder een van die eenvoudige verhalen uit het dagelijksch leven, dat Cremer steeds tot onderwerp koos, zonder ingewikkelde knoop, zonder buitensporige karakters, zonder onvoorziene gebeurtenissen en waarin het toeval slechts een bescheiden plaats bekleedt enz.” Deze woorden uit de voorrede van Gérard Keller geven een juiste définitie van hetgeen we hier vinden. De rampzalige hartstocht voor het spel wordt ons met donkere kleuren geschilderd, doch de zelfopofferende liefde, welke wij in de jonge vrouw van den rampzaligen speler mogen bewonderen, doet ons weer zien hoe onze Cremer nooit bij sombere of verschrikkelijke toestanden kon verwijlen, zonder naar een lichtzijde te zoeken, die zelfs nog den zwartsten nacht kan verhelderen. Cremer kon op die noodlottige speelhel „cet enfer de Monaco” het oog niet lang gevestigd houden, zonder er dadelijk nevens al die duivels een engel bij te tooveren. Ach! mochten alle spelers maar zulke engelen vinden als de jonge Alice was!

1907:

Laatst bijgewerkt: 28 december 2023.

www.jacobcremer.nl